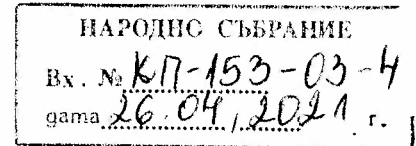

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
ПОСТОЯНЕН СЕКРЕТАР

Изх. № 01-00-44 /26.04.2021г.

ДО

Г-н Радостин Василев
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ КЪМ 45-ТОТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВАСИЛЕВ,

В отговор на Ваше писмо изх. № КП-153-03-4/23.04.2021г. по повод внесени за разглеждане в Комисията по правни въпроси законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, №154-01-2, внесен от Христо Любомиров Иванов и група народни представители на 15.04.2021г., законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 154-01-9, внесен от Ива Митева Йорданова – Рупчева и група народни представители на 16.04.2021г., законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 154-01-18, внесен от Мая Божидарова Манолова- Найденова и група народни представители на 16.04.2021г., законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 154-01-21, внесен от Христо Любомиров Иванов, Антоанета Димитрова Цонева и Ивайло Николаев Мирчев на 16.04.2021г., законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 154-01-26, внесен от Десислава Вълчева Атанасова и група народни представители на 19.04.2021г., законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 154-01-28, внесен от Николай Димитров Хаджигенов и група народни представители на 19.04.2021г., Министерството на външните работи изразява следното становище:

I. Принципни бележки

1. Министерството на външните работи осъществява организационно, техническо и логистично съдействие при произвеждането на избори извън страната за народни представители, за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България. Министерството на външните работи няма правомощия, свързани с организацията на самото гласуване – този процес се определя и ръководи от Централната избирателна комисия (ЦИК), а

изборите се произвеждат от секционните избирателни комисии извън страната, под методическото ръководство на ЦИК.

2. Към момента действащото законодателство предвижда образуването на избирателни секции във всяко дипломатическо и консулско представителство, независимо от това дали има подадени заявления за гласуване. По принцип, това означава и в държави, в които съществува изключително висок военен риск или въоръжен конфликт, както и риск от гледна точка на сигурността на гражданите, като Либия, Сирия, Ирак и Афганистан, също да бъдат образувани избирателни секции. Въз основа на изложени от МВНР аргументи, че е нецелесъобразно образуването на избирателни секции, в последните години ЦИК взима решение да не бъдат образувани избирателни секции в горепосочените държави, като се има предвид, че за гласуване в тези държави липсват подадени заявления от избиратели. Същото се отнася и до случаите, в които дипломатическото или консулско представителство на Република България в съответната държава е с преустановена или прекратена дейност. Считаме, че би било подходящо в законов текст да бъде закрепено, че избирателни секции извън страната не се образуват при прекратена или преустановена дейност на задграничното представителство, както и при наличие на становище от ръководителя на задграничното представителство да не се образува избирателна секция в дипломатическото или консулско представителство, находящо се на територията на държава с наличие на висок военен риск или въоръжен конфликт.

3. В контекста на общата за повечето внесени законопроекта цел, а именно – създаване на законови предпоставки за образуване на достатъчен брой секции, както и на база на опита от предходни избори бихме предложили да бъде въведено изрично правно основание по предложение на ръководителя на дипломатическото или консулско представителство с решение на ЦИК да бъдат образувани повече от една избирателни секции на територията на дипломатическото или консулско представителство, независимо от броя подадени заявления за гласуване. Има държави (напр. Испания, ФР Германия, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, Кралство Белгия, Франция), в които традиционно по предложение на ръководителя на съответното дипломатическо или консулско представителство се образуват повече от една секции в самото представителство, поради наличието на голяма българска общност и капацитет в съответното ДКП.

4. По отношение на предложенията за създаване на изборен район чужбина, като функциите на районна избирателна комисия за същия район бъдат възложени на Централната избирателна комисия, бихме желали да обърнем внимание, че предвид спецификата на изборите извън страната, би следвало да бъдат създадени изрични правни норми, с които да се уточнят функциите по логистично осигуряване на изборите извън страната от страна на ЦИК, действаща като районна избирателна комисия по отношение на този изборен район.

5. Видно от внесените законопроекта ясно изразена е волята на вносителите да бъде улеснено гласуването извън страната. В два от

законопроектите се предвижда въвеждането на гласуване по пощата. **Гласуването по пощата следва да гарантира тайната на вота и доброволността на вота. И в двата законопроекта не са предвидени гаранции как да бъде избегнат контролиран вот, нито двойното гласуване.** Не са предвидени, също така достатъчно гаранции за защита на личните данни на избирателите.

6. **Част от законопроектите не дават конкретна правна уредба на организацията и реда за гласуване по пощата,** а предвиждат, този въпрос да се урежда от административни органи, каквито са ЦИК и министъра на външните работи. Следва да се отбележи също така, че МВнР е част от изпълнителната власт и не би следвало да разполага с каквито и да било правомощия да влияе на изборния процес по същество.

Министерството на външните работи като администрация към министъра на външните работи и дипломатическите и консулски представителства като негови териториални и структурни звена, бидейки част от изпълнителната власт, не биха могли да осъществяват функции по определяне на начина на гласуване извън страната, нито да участват пряко в процеса на броене на подадените гласове. Дипломатическата служба е деполитизирана. Дипломатическите и консулски представителства имат ясно регламентирани функции съгласно чл.3, ал.1 от Виенската конвенция за дипломатическите отношения, ратифицирана с Указ № 766 на Президиума на Народното събрание от 19.10.1967 г. (обн., ДВ, бр. 28 от 1968 г.) и чл. 5 от Виенската конвенция за консулските отношения, ратифицирана с Указ № 947 на Държавния съвет от 25.05.1989 г.(обн., ДВ, бр. 42 от 25.05.1990 г., попр., бр. 29 от 12.04.2016 г.), свързани с осъществяване на външната политика и предоставянето на консулски услуги.

7. **Съгласно чл.42, ал.2 от Конституцията на Република България „Организацията и редът за произвеждане на избори и референдуми се определят със закон“, поради което правилата за гласуване следва да бъдат обективирани в закон.** Конституцията не предвижда възможност правилата за гласуване да бъдат определени с решение на административен орган. В редица случаи Конституцията посочва, че дадена материя се урежда със закон. В такъв случай Народното събрание е длъжно да регулира съответните обществени отношения и не може да делегира на други държавни органи, вкл. изпълнителната власт свои, установени в Конституцията правомощия (Решение № 3 от 1996 г. по к.д. № 2 от 1996 г.; Решение № 6 от 1998 г. по к.д. № 4 от 1998 г.; Решение № 10 от 2003 г. по к.д. № 12 от 2003 г.; Решение № 4 от 2010 г. по к.д. № 1 от 2010 г.).

Правната уредба следва да бъде ясна и конкретна, за да бъде правилно приложена. Създаването на неясна или непълна правна уредба би създадо предпоставки за невъзможност за нейното прилагане или за допускане на грешки, като всеки участник в изборния процес би могъл да поиска включително и касиране на вота от чужбина. **Организацията и редът за гласуване на българските граждани в чужбина следва да бъдат уредени на законово ниво, ясно и**

изчерпателно, като функциите на участниците в организацията на изборите следва да бъдат съобразени и с принципа за разделение на властите.

Дипломатическите и консулски представителства не са изборна администрация, същите не разполагат с експертен и административен капацитет или с обучен персонал в тази област. Съгласно чл. 21, ал. 1 от Закона за дипломатическата служба „Задграничното представителство на Република България е териториално структурно звено на Министерството на външните работи, което осъществява дипломатическа и/или консулска дейност в друга държава или при международни правителствени организации“.

Министерството на външните работи счита, че, извън чисто логистичните дейности по организацията на изборите извън страната, не би следвало на МВнР или на дипломатическите и консулски представителства да бъдат възлагани несвойствени функции, свързани със същинския процес на гласуване извън страната.

В допълнение, по отношение на гласуването по пощата МВнР няма и административен капацитет за отчитане на гласовете. Две трети от мисиите ни са в състав до 3 – 4 служители.

8. Съгласно чл. 286, ал.2, изр. второ от Изборния кодекс изборните книжа и материали от гласуването извън страната се изпращат по първата дипломатическа поща, но не по-късно от 14 дни след изборния ден до Министерството на външните работи за предаването им в Централната избирателна комисия, където се съхраняват до следващите избори. Посоченото правно положение създава редица затруднения от логистичен характер за своевременното връщане на изборните книжа и материали по указания начин, предвид усложнената обстановка с пандемията от Ковид-19 и въведените в някои държави изключително строги ограничителни мерки за влизане на техните територии, включващи освен задължителни PCR тестове: карантини от минимум 14 дни, вкл. в специално определени за целта хотели/специализирани центрове, по-строги условия за издаването на визи, в т.ч. подаване на предварителна молба за разрешение за влизане в страната (в някои случаи - най-късно 6 седмици преди датата на влизане), както и ограничените транспортни връзки – значително по-малко полети, а в някои случаи месечни квоти за влизания в страната и други обективни и независещи от МВнР причини. Предвид изложено бихме предложили да се преосмисли разпоредбата на чл. 286, ал.2, изр. второ от ИК, като се предостави по-облекчен режим за връщане на изборните книжа и материали или по-дълъг срок, в условията на извънредна епидемична обстановка.

9. Почти всички законопроекта предвиждат въвеждането на видеонаблюдение на изборния процес в избирателните секции. Бихме желали да обърнем внимание, че видеонаблюдение би могло да бъде организирано на територията на всяко едно дипломатическо и консулско представителство, което ще изисква допълнителен финансов ресурс. По отношение на избирателните секции извън дипломатическите и консулски представителства, обръщаме внимание, че въвеждането на видеонаблюдение има два важни аспекта: допустимост съгласно

изискванията на местното законодателство и техническо обезпечаване. Видеонаблюдение в изборните секции извън дипломатическите и консулски представителства трудно би било осъществимо, тъй като за всяка изборна секция следва да бъде командирован технически грамотен специалист, който да инсталира необходимото оборудване. Като се има предвид, че на последните избори за народни представители, проведени на 4 април 2021г., от общо 464 изборни секции извън страната, само 103 от секциите бяха образувани в дипломатическите и консулски представителства, а останалите 361 секции бяха разкрити извън дипломатическите и консулски представителства, за въвеждането на видеонаблюдение биха били необходими значителни финансови средства.

II. Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, сигнатура 154-01-9 от 15.04.2021г.

§ 4. Изменение на чл. 14 от ИК.

1. Изменението не предвижда разграничаване на условията, при които да се образуват изборни секции в места извън дипломатически и консулски представителства от една страна в държави-членки на Европейския съюз, и от друга страна - в държави, които не са членки на Европейския съюз. По този начин отпада възможността за преценка от страна на ръководителите на дипломатически и консулски представителства на ситуацията в държави, които не са членки на Европейския съюз. Подобно изменение в някои ситуации би могло да доведе до практическа невъзможност за разкриване на изборна секция, независимо, че са изпълнени законовите предпоставки. При комплицирано вътрешно-политическо положение, при ситуация на ескалиращ или деескалиращ конфликт, при обтегнати международни дипломатически отношения, при потенциална заплаха за живота и сигурността на цивилното население в дадена държава и др., дори и да са подадени 40 заявления за гласуване в изборна секция извън страната, образуването на такава в много случаи не би било желателно. Именно поради тези съображения е целесъобразно да се запази възможността за преценка на ръководителите на дипломатическите и консулските представителства при образуване на изборни секции в местата в държавите, които не са членки на Европейския съюз, извън дипломатическо или консулско представителство.

2. По отношение на автоматичното образуване на изборна секция в места, в които на проведени до 5 години от изборния ден избори е имало образувана поне една изборна секция, в която са гласували не по-малко от 100 избиратели изразяваме следните резерви:

В период на непрекъсната динамика и глобализация, подобни предпоставки има вероятност да не оправдаят очакваните резултати и вложените предварително ресурси. На първо място, при това условие не се отчита дали за съответното място въобще има подадени заявления за гласуване в секция извън страната по предвидения ред. Петгодишен период

е достатъчно дълъг период, в който би могло да настъпят значителни промени. Обстоятелството, че 100 избиратели са гласували в съответното място преди 5 години не означава задължително, че същият интерес за гласуване ще е налице и 5 години по-късно. На второ място, следва да се има предвид условието за получаване на съгласие от съответната държава за произвеждане на избори на нейна територия. Обстоятелството, че дадена държава е дала съгласие за разкриването на избирателна секция в съответното място преди 5 години, не означава задължително, че след 5 години отново ще даде съгласие за същото място. Практиката при провеждане на избори в чужбина в последните години показва тенденция към подаване на заявления и образуване на секции в места извън страната, в които в изборния ден има пребиваващи туристически групи /напр. – в морски курорти/. Твърде вероятно е на последващи избори /и в зависимост от датата, на която са насрочени/ в същото курортно място да не пребивават български граждани.

§ 24 Изменение на чл. 212 от ИК.

Към момента действащата регламентация в чл. 212, ал. 5 от ИК предвижда, че машинно гласуване не се провежда в изчерпателно изброени случаи, между които е и случаят с избирателни секции извън страната. С предложените изменения в §24 от законопроекта избирателните секции извън страната отпадат като изключение от машинното гласуване. Това означава, че произвеждането на изборите извън страната, подобно на произвеждането на изборите в страната, се предвижда да става чрез машинно гласуване.

Тук възникват множество въпроси от организационно, логистично и техническо естество, които практически правят обективно невъзможно осигуряването на този начин за гласуване извън страната. Следва да се имат предвид предизвикателствата, свързани с доставянето на специализираните технически устройства по места извън страната, тяхното съхранение и техническа поддръжка при необходимост, включително по време на изборния ден. В преобладаващата си част избирателните секции извън страната се намират извън дипломатическите и консулските представителства, а не рядко и в държави, в които няма дипломатическо или консулско представителство. В повечето случаи помещенията, в които се произвеждат изборите, или се наемат за предизборния и за изборния ден, или се осигуряват от представители на организации на българите по места, но във всички случаи предоставянето е временно. Това прави невъзможно съхранението на машините, както преди, така и след изборния ден, създава и риск от злонамерени действия на трети лица, поради невъзможност да се осигури охрана. На практика е обективно невъзможно и осигуряването на технически специалисти, които да инсталират машините и да съдействат при наличие на технически проблем, за всички секции извън страната, намиращи се в различни континенти, държави и места, с огромно разстояние помежду им. Предвид действащата правна уредба,

предвиждаща, че изборните книжа и материали от гласуването извън страната се изпращат по първата дипломатическа поща, но не по-късно от 14 дни след изборния ден до Министерството на външните работи за предаването им в Централната изборителна комисия, обективно е невъзможно машините за гласуване да бъдат пренесени с дипломатическа поща. Всяка една машина следва да бъде транспортирана от дипломатически куриер с ръчен багаж, което е невъзможно предвид размерите и теглото на всяка една машина.

В допълнение, законопроектът не предвижда специални разпоредби, свързани с евентуалното машинно гласуване извън страната. Напр. – липсва разпоредба, която да предвижда по какъв начин ще бъде предаден резултатът от машинното гласуване извън страната от СИК извън страната на ЦИК, действаща като РИК по отношение на избран район чужбина. Наред с това, предвиденото в §23 от законопроекта правило, че за в секциите за гласуване с бюлетина за машинно гласуване броят на отпечатаните бюлетини е до 50 на сто от броя на изборителите в съответните секции не е съобразено със спецификата на изборите извън страната – броят на изборителите, които гласуват във всяка една секция извън страната не е предварително определен, тъй като повечето изборители не подават предварително заявления за гласуване извън страната, а в изборния ден се допускат до гласуване и вписват в списъка въз основа на декларация.

§ 62 от Преходните и заключителни разпоредби

Този параграф предвижда на първите избори за народни представители след влизането в сила на този закон, Централната изборителна комисия, ако е възможно, да организира съвместно с Министерството на външните работи гласуване по пощата извън страната за изборители с настоящ адрес в държава, в която се гласува по пощата. Според предложението гласуването по пощата се извършва въз основа на мотивирано предложение на организации на българските граждани в съответните държави и след положително становище от страна на Министерството на външните работи.

Министерството на външните работи не би могло да бъде ангажирано с предоставяне на положително или отрицателно становище дали да се извършва гласуване по пощата. Министерството има правомощия да подпомогне организационно-техническата подготовка при произвеждането на избори извън страната, като в тази връзка се придържа към изпълнение на приетите по волята на законодателната власт законови норми. Министерството на външните работи няма правомощия да осъществява дейностите и да упражнява контрол по прилагане на Изборния кодекс и свързаните с него нормативни актове. Такива правомощия съгласно Изборния кодекс има Централната изборителна комисия.

Съгласно чл. 42, ал.2 от Конституцията на Република България „Организацията и редът за произвеждане на избори и референдуми се определят със закон“. В законопроекта гласуването по пощата е съвсем

оскъдно уредено, като неговото реализиране е регламентирано с диспозитивни правни норми. В законопроекта е предвидено, че условията и редът за организиране на гласуването по пощата се приемат от Централната избирателна комисия. **Според нас, в този вид предложените разпоредби са неприложими. Правилата за провеждане на гласуване по пощата би следвало да бъдат подробно и конкретно уредени в закон както предвижда Конституцията на Република България, а не в административен акт на административен орган. Съгласно чл.1, т.1 от Изборния кодекс „Този кодекс определя условията, организацията и реда за произвеждане на изборите в Република България“.** Видно от мотивите на Конституционния съд на Република България в Решение № 1 от 5 октомври 2010г. по конституционно дело № 13/2010г. *„Като отказва да определи условия за придобиване на права и предоставя уредбата им да бъде предмет на вътрешни правилници, законодателят абдикира от задължението да уреди основни обществени отношения със закон и поставя под съмнение собственото си предназначение и функция в рамките нормативното регулиране.“*, както и по-нататък в същите мотиви *„...конституционния принцип на правовата държава не допуска уредбата на материя, която трябва да се създаде със закон, да се възлага за регулиране чрез вътрешни правилници“.*

Когато се преценява дали да се уреди дадена материя и какви да бъдат границите на уредбата, трябва да се държи сметка, че в правовата държава щом дадена материя изисква, предвид своето естество, да бъде уредена със закон, тя трябва да бъде уредена със закон и следователно от Народното събрание, а материята, която не се нуждае от законодателна уредба, ще трябва да се уреди с подзаконов акт. Необходимо е законът да зададе параметрите на обществените отношения, до които той се отнася и свързаните с тях правни институти, както и да очертае тяхното основно съдържание, а не да делегира, да прехвърля установяването на тяхната уредбата на изпълнителната власт. На следващо място, отново с оглед преценката за разпределението на правната компетентност да се издава нормативен акт, самата Конституция не допуска подзаконовите актове да дават първична правна уредба. Обратно, те имат вторичен характер, в смисъл че се издават въз основа и в изпълнение на закона (чл. 114 от Конституцията), т.е. две кумулативни изисквания, които категорично определят техния характер. Самата природа на подзаконовия акт следователно предполага наличието на съответни правила в закона, а не създаване тепърва на тези правила от подзаконовия акт. Законът е нормативен акт с най-висок ранг в йерархията на нормативните актове, тъй като той урежда първично или въз основа на Конституцията обществени отношения, които се поддават на трайна уредба, според предмета или субектите (чл. 3 от Закона за нормативните актове). Не е допустимо от подзаконов акт да се очаква да запълва пропуски в уредбата на закона, да определя смисъла и съдържанието на споменати в закона понятия или пък когато трябва да се реши даден въпрос, основанието за решаването му да се търси в подзаконовия акт, а позоваването на закона да е без значение. Народното събрание е длъжно да осъществява законодателната власт и

затова не може да делегира на други държавни органи правомощия да уреждат по същество въпросите, които се отнасят до закона, нито пък да избягва пълното уреждане на отношенията, прехвърляйки уредбата им на подзаконов акт. Недопустимо е сам законът да предписва в подзаконов акт, да се съдържат правила, които не да го развиват и допълват, не да дават насоки за изясняване на неговите текстове, а да оторизира приемането на правила, за които в закона няма правна уредба.

Предложеното изменение предвижда и създаване на специални секционни избирателни комисии към дипломатическите и консулски представителства за отчитане на гласовете, подадени по пощата. Министерството на външните работи счита, че това предложение не би могло да бъде възприето, тъй като дипломатическите и консулски представителства са териториални структурни звено на изпълнителната власт и като такива не биха могли да участват в процеса на гласуване или на преброяване на вота. За разлика от правилата за назначаване на СИК в и извън страната, които са подробно разписани в ИК, законопроекът не предвижда каква следва да бъде числеността на специалните комисии и какви са техните правомощия. Липсват и препращащи норми, които да предвиждат съответно приложение на разпоредбите относно СИК извън страната. Като цяло, прави впечатление цялостната липса на регламентация в законопроекта на организацията на евентуалното гласуване по пощата.

III. Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, сигнатура 154-01-2 от 15.04.2021г.

Чрез въведените разпоредби регулиращи гласуването по пощата и по-конкретно създадените нови чл. 296а, ал.1, т. 1, ал.5 и чл. 296б ал. 1 се възлага на дипломатическите и консулските представителства на Република България получаването, съхранението и преброяването на гласовете, подадени чрез пощенското гласуване. Обръщаме внимание, че съгласно чл. 18, ал. 1 от ИК *„Подготовката и организирането на изборите се осъществяват от избирателните комисии, органите на изпълнителната власт и другите институции в съответствие с правомощията им по този кодекс. Органите на изпълнителната власт и другите институции осъществяват дейности от организационен и технически характер по осигуряването на избирателните комисии, включително с бюлетини, изборни книжа, техника, консумативи и други материали.“* Не са част от правомощията на Министерството на външните работи и задграничните представителства на Република България като негови структурни звена да осъществява дейности извън организационно-техническата подготовка на изборния процес.

С предложените промени в чл. 14, ал. 1 и ал. 5 от ИК по отношение начина на образуване на избирателните секции извън страната са запазени разпоредбите на чл. 14, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 относно образуването на избирателни секции в местата в държавите членки на Европейския съюз, извън дипломатическо или консулско представителство, както и в местата

в държавите, които не са членки на Европейския съюз. Така запазените разпоредби са в противоречие с предложените изменения, тъй като уреждат една и съща материя.

IV. Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, сигнатура 154-01-18 от 16.04.2021г.

§ 4. Изменение на чл. 14 от ИК.

1. Изменението не предвижда разграничаване на условията, при които да се образуват избирателни секции в места извън дипломатически и консулски представителства от една страна в държави-членки на Европейския съюз, и от друга страна - в държави, които не са членки на Европейския съюз. По този начин отпада възможността за преценка от страна на ръководителите на дипломатически и консулски представителства на ситуацията в държави, които не са членки на Европейския съюз. Подобно изменение в някои ситуации би могло да доведе до практическа невъзможност за разкриване на избирателна секция, независимо, че са изпълнени законовите предпоставки. При комплицирано вътрешно-политическо положение, при ситуация на ескалиращ или деескалиращ конфликт, при обтегнати международни дипломатически отношения, при потенциална заплаха за живота и сигурността на цивилното население в дадена държава и др., дори и да са подадени 40 заявления за гласуване в избирателна секция извън страната, образуването на такава в много случаи не би било желателно. Именно поради тези съображения е целесъобразно да се запази възможността за преценка на ръководителите на дипломатическите и консулските представителства при образуване на избирателни секции в местата в държавите, които не са членки на Европейския съюз, извън дипломатическо или консулско представителство.

По отношение на автоматичното образуване на избирателна секция в места, в които на проведени до 5 години от изборния ден избори е имало образувана поне една изборна секция, в която са гласували не по-малко от 100 избиратели, са валидни същите аргументи, които изразяваме в становището си по т. II.2.

§ 24 Създаване на чл. 110а от ИК.

Чл. 101 – чл. 110 от ИК са обособени в отделен раздел, касаещ секционните избирателни комисии извън страната. С оглед съдържанието на предложението нов чл.110а, систематичното му място не би следвало да е в този раздел.

V. Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, сигнатура 154-01-21 от 16.04.2021г.

Предложеният законопроект въвежда правна рамка за осъществяване на дистанционното електронно гласуване при произвеждане на избори в Република България. С направените допълнения не се създават нови права и задължения на Министерството на външните работи и задграничните представителства на Република България като негови структурни звена. Не се предвижда създаване на нови регулации

относно гласуването извън страната освен добавянето на възможност за дистанционно гласуване по електронен път.

VI. Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, сигнатура 154-01-26 от 19.04.2021г.

Предложеният законопроект въвежда мажоритарна изборителна система в два тура при избори за народни представители за Народно събрание и за Велико Народно събрание в Република България. Относно организацията и провеждането на изборите извън страната се предвижда да се определят 6 едномандатни изборни района като наименованията, границите и номерацията им следва да се определят от президента. Предлага се в едномесечен срок преди произвеждането на първите избори за народни представители по мажоритарната изборна система българските граждани извън страната, да могат да подават заявления за активна регистрация за гласуване в чужбина чрез интернет страницата на Централната изборителна комисия.

Министерството на външните работи подкрепя предложението за въвеждане на активна регистрация за гласуване в чужбина, тъй като броят на гласоподавателите в изборителните секции извън страната ще бъде предварително известен, което ще доведе и до яснота относно необходимия брой бюлетини, които следва да бъде осигурени за всяка от изборителните секции извън страната, но считаме, че е необходима цялостна промяна на правилата за съставяне не списъците за гласуване извън страната, каквато не е предложена в настоящия законопроект. Това, също така, би съставлявало и съществена промяна в досегашния ред за гласуване и би следвало да бъде предмет на активна разяснителна кампания, за да са информирани българските граждани, пребиваващи зад граница, при какви условия и ред ще упражнят правото си на глас.

VII. Становище по Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, сигнатура 154-01-28 от 19.04.2021г.

Обръщаме внимание, че в случай на отмяна на разпоредбата на чл. 158 от ИК, регулираща забраната да се посочват и регистрират кандидати от името на партии и коалиции граждани, които са на държавна служба и по-конкретно служителите в дипломатическата служба, би възникнало противоречие с правната норма на чл. 49 от Закона за дипломатическата служба относно партийната необвързаност на дипломатическите служители:

„Чл. 49. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2011 г., в сила от 08.09.2011 г.) Служителят в дипломатическата служба не може да членува в политически партии, организации или движения по смисъла на Закона за политическите партии с изключение на членовете на политическия кабинет на министъра на външните работи, които преди назначаването им не са били служители в дипломатическата служба.

(2) При осъществяване на служебните си задължения служителят в дипломатическата служба е длъжен да спазва партийна необвързаност.

Той не може да прави пропаганда в полза или вреда на политически партии, организации и движения или да предприема действия по служба, с които се нарушава политическата му неутралност.

(3) Служител в дипломатическата служба може временно да бъде член на политически кабинети по чл. 27 и 28 от Закона за администрацията при спазване на изискванията на ал. 1 и 2.“

В заключение, Министерството на външните работи изразява отново готовност да изпълни своите задължения по организационно-техническата подготовка на изборите извън страната, въз основа на ясна, изчерпателна и практически изпълнима правна уредба на условията и реда за гласуване на българските граждани в чужбина, съобразена с разпоредбите на Конституцията на Република България, осигуряваща на българските граждани в чужбина възможността да упражнят правото си на глас, при зачитане на принципите за опазване на тайната на вота и доброволност на гласоподаването.

София, 26 април 2021г.

С уважение,

ИВАН КОНДОВ
ПОСТОЯНЕН СЕКРЕТАР